

Biblioteka
OLOVKA, TUŠ I PERO
Br. 31

Urednik
Borislav Pantić

Izvršni urednik
Darko Tuševljaković

Naslov originala
PRINCE VALIANT® VOL. V 1945-1946
BY HAL FOSTER

Dizajn korica
Dragan Bibin

Copyright © 2015 King Features Syndicate, Inc.™ Hearst Holdings, Inc.
Copyright © 2015 za ovo izdanje Čarobna knjiga

PRINC VALIJANT
PETI TOM: 1945–1946.
HAROLD R. FOSTER

Izdavač:
Čarobna knjiga, Beograd

Za izdavača:
Borislav Pantić

Izvršni urednik
Darko Tuševljaković

Lektura i korektura:
Jelena Trošić, Nevena Bojičić

Prelom i priprema za štampu:
Miodrag Nikolić

Plasman:
021/439-697

Štampa:
Rotografika, Subotica

CIP - Каталогизација у публикацији - Народна библиотека Србије, Београд

741.5
741.5.071.1 Фостер Х.

ФОКТЕП, Харолд, 1892-1982
Princ Valijant. Tom 5, 1945-1946 / Harold R. Foster ; s engleskog preveo Žika Bogdanović
; Srednjovekovni zamak preveo Darko Tuševljaković. - Beograd : Čarobna knjiga, 2015
(Subotica : Rotografika). - [112] str. : ilustr. ; 34 cm. - (Biblioteka Olovka, tuš i pero ; br. 31)

Prevod dela: Prince Valiant. Vol 5, 1945-1946 / by Hal Foster. - Str. [2]: Kirbi, Foster i ja / F.
Krejg Rasel. - Str. [120-121]: Foster ilustrator / Brajan M. Kejn. - Str. [122]: Aleta. Vodena
nimfa Maglenih ostrva / Brajan
M. Kejn.

ISBN 978-86-7702-417-8 (karton)
COBISS.SR-ID 217881868

Nijedan deo ove publikacije, kao ni publikacija u celini, ne sme se reproducovati, umnožavati, preštampavati niti
u bilo kojoj drugoj formi i bilo kojim drugim sredstvom prenositi ili distribuirati bez odobrenja izdavača. Sva
prava za objavljivanje ove knjige zadržavaju autor i izdavač prema odredbama Zakona o autorskim pravima.

Prince Valiant

PETI TOM: 1945–1946. HAROLD R. FOSTER

S engleskog preveo

Žika Bogdanović

Srednjovekovni zamak preveo Darko Tuševljaković

Čarobna
knjiga

THE TRAIL DESCENDS INTO A GROVE OF TREES AND
THERE VAL TAKES THE BOW AND ARROWS HE HAD
CONCEALED AND DISAPPEARS AMONG THE FOLIAGE.

KIRBI, FOSTER I JA

Napisao: F. Krejg Rasel

Kao i svaki mlađi umetnik u usponu, s petnaest godina sam, te 1967. godine, bio očaran radovima Džeka Kirbijia. Na vrhuncu svojih moći, on je, kao predvodnik industrijske eksplozije poznate pod imenom *Marvel*, vladao svetom stripa. Kada je iznad naslova *Fantastične četvorke* pisalo „Najbolji stripski časopis na svetu“, ja sam u to verovao. Zašto da ne verujem? Zaista je bio najbolji. Kirbijeva akcija se nije odigravala „tamo negde“, on vas je postavljaо u samu žihu zbivanja. Kirbi je bio kralj. Ali uza sve poštovanje ovog sveta prema „kralju stripa“, možda je bilo lakše biti kralj, ma koliko zaslужeno, u svetu bez prošlosti. Ili makar za jednog tinejdžera bez prošlosti.

U to vreme, sredinom šezdesetih, pre današnjih lako dostupnih reizdanja, ostvarenja genija ilustracije i stripa iz prošlog vremena mogla se pratiti jedino putem onoga što je stizalo na novinske štandove, na dnevnom, nedeljnem ili mesečnom nivou. A čim bi neki broj novina ili časopisa nestao s polica, strip bi, doslovce, prešao u istoriju.

Moja „prošlost“ se te 1967. sastojala od dva *Harvijeva* stripa od dvadeset pet cenata u kojima je reprintovano šesnaest priča o Spiritu Vila Ajznera, nekoliko novinskih reizdanja priča *EC komiksa* iz ranih pedesetih, i od jednog *Flaša Gordona* Aleksa Rejmonda, u izdanju *Nostaldža presa*. Nije bilo nijednog Roja Krejna. Nijednog Noela Siklsa, Klifa Stereta niti Lajonela Fajningera. Znao sam za Ala Kapa, Miltona Kanifa i Čestera Gulda samo zato što ih je još bilo na mapi. A na toj mapi nije bilo pouzdanije kote od Harolda Fostera.

Kao dete, nisam voleo Fostera. Delovalo mi je suviše ozbiljno, kao da je suviše namenjen odraslima, nudio je premalo zabave. Počeo je da me „radi“ tek sredinom tinejdžerskih godina, baš u vreme kada sam bio u najvećoj ljubavi s hiperkinetičkim Kirbijem. Na sreću, iako sam bio veran kralju, umeo sam da primetim i druge stvari. U to vreme, 1966. i 1967., počeo sam da isecam nedeljne table *Princa Valijanta* iz novina.

LEVO: Koliko velike su bile Fosterove originalne table? O V O L I K O ! Originalni kadr sa stranice 82 drugog toma Princa Valijanta (izdanje Čarobne knjige) odštampan u stvarnoj veličini. Ljubaznošću Brajana M. Kejna.

Mom oku se u to vreme činilo da je Hal Foster sušta suprotnost Džeku Kirbiju. Kirbijeva akcija odvijala mi se „pred nosom“, dok je Foster bio „negde tamo“. Elipsa između dve Kirbijeve table trajala je najčešće samo nekoliko sekundi. Elipsa između Fosterovih tabli znala je da traje danima, čak i nedeljama. Fosterovi prizori bili su udaljeni najmanje četiri metra, njegova anatomija bila je „suzdržana“. Nisam uviđao da bi Fosterovi likovi, uprkos njegovom romantično-idealizovanom pogledu na njih, zapravo bili kadri da izvedu sva ona dela iz stripa kada bi ih neko smestio u stvaran svet. Kirbi je zamišljaо superheroje koji ne mogu da postoje. Foster je zamišljaо ljude, obične a junacke.

Naravno, u ono vreme te stvari nisam razlikovao. Jednostavno sam smatrao da je Kirbi uzbudljiviji. Zbog toga sam Fostera počeo da posmatram kao smirenog, dostojanstvenog, finog. I to me nije zabilježavao. Ma koliko da sam voleo Kirbijev etos, sve sam više cenio i Fosterovu nedeljnu, sporu tenziju. Foster je, kao i Kirbi, sadržao avanturu, život i romanсу. Njemu se, jednostavno, nikud nije žurilo.

U kasnijim godinama sam shvatio da nije bilo ispravno pojmiti Fostera kao „smirenog“, jer nisam imao uvid u to koliko se „šmeka“ gubi smanjivanjem velike stripske table na trećinu novinske stranice, na šta su Fostera sveli sredinom šezdesetih. Na tom formatu, linije deluju jasnije, crtež je naizgled precizniji. Kroti se umetnikov lagan, pa čak i impresionistički rad četkicom.

To sam sve uvideo oko osam godina kasnije, na distributerskom štandu na njujorškom komikonu, gde sam našao na preko četiristo crno-belih fotostatskih tabli *Princa Valijanta*. Table su počinjale sedamnaestom nedeljnom stranicom i obuhvatale su narednih deset godina, nekad i nekoliko meseci u kontinuitetu. Za mene je to bilo otkrivenje.

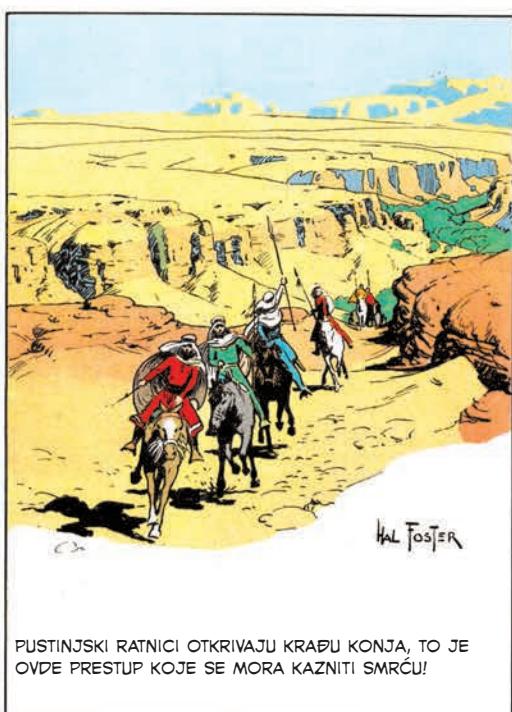
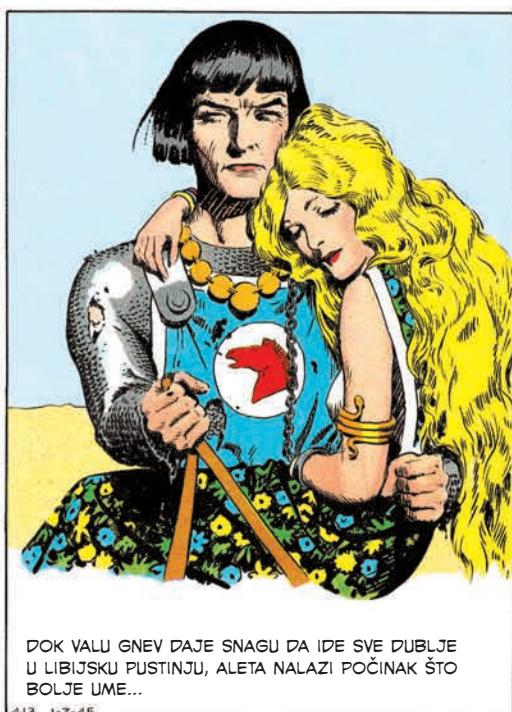
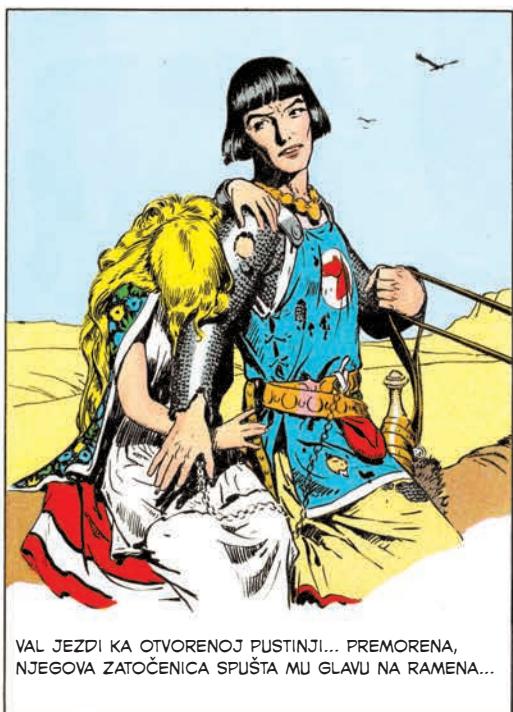
Prvo, table su bile u punom novinskom formatu, nisu bile baš velike kao Fosterovi originali, ali i dalje su sasvim uspešno prenosile život umetnikovog rada tušem.

Drugo, shvatio sam da Fosterove stranice iz tog vremena odišu svežinom i vizuelnom inventivnošću koje se obično opisuju kao mladalačke. Želim da napomenem da je ta mladost ovde, u svetu umetnosti, relativan pojam. Može se ustvrditi da su i Foster i Kirbi umetničke vrhunce doživeli u svojim četrdesetim. Međutim, rane table *Princa Valijanta* zaista predstavljaju tek početak dugog veka koji je doživeo taj strip.

Moja sledeća zabluda je bila da Kirbi predstavlja suštu suprotnost Fosteru. Dok sam ja odrastao u jesenjem sjaju Fosterovih poslednjih godina rada na stripu, Kirbi je odrastao tokom njegovog blistavog nastanka. I sigurno je bio očaran Fosterom koliko ja jer, kao što su drugi već primetili, Kirbi je tokom godina mnogo šta pozajmio od Fostera. I nije bio usamljen u tome. Bilo da su samo „maznuli“ neki lik ili možda crpli inspiraciju iz njegovog pristupa crtjanju i nepokolebljive posvećenosti stripu, mnogi umetnici, od Aleksa Rejmonda, preko Volija Vuda i Frenka Frazete, do Barija Vindzor-Smita, pili su s Fosterovog izvora i zbog toga postajali bolji.

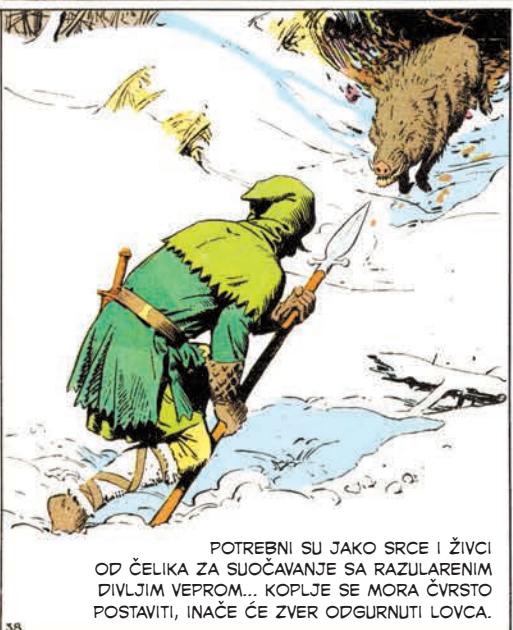
A i ja osećam da sam nešto ožedneo.

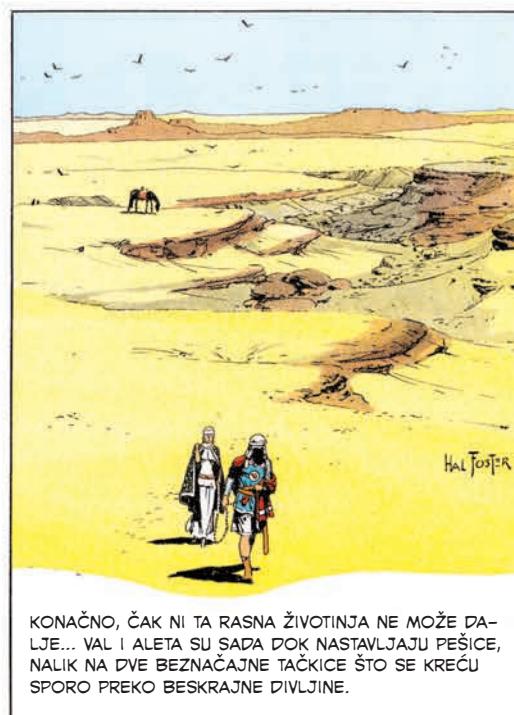
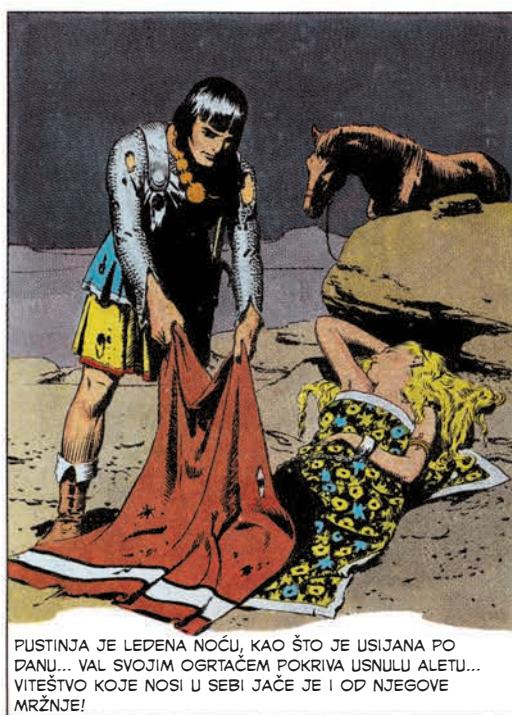
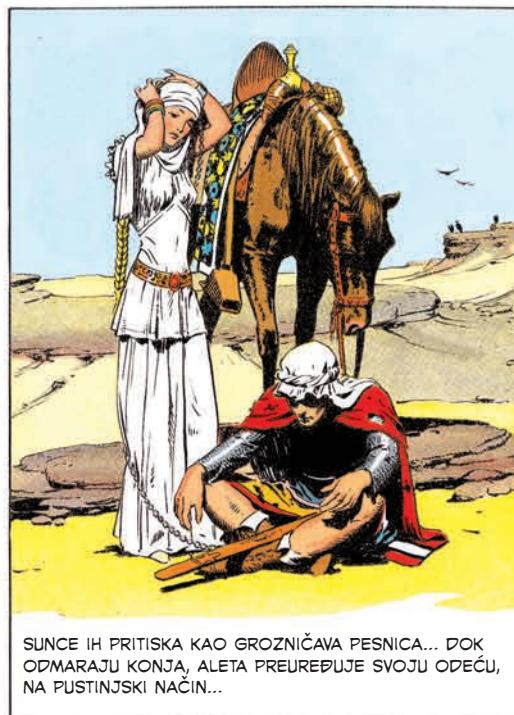
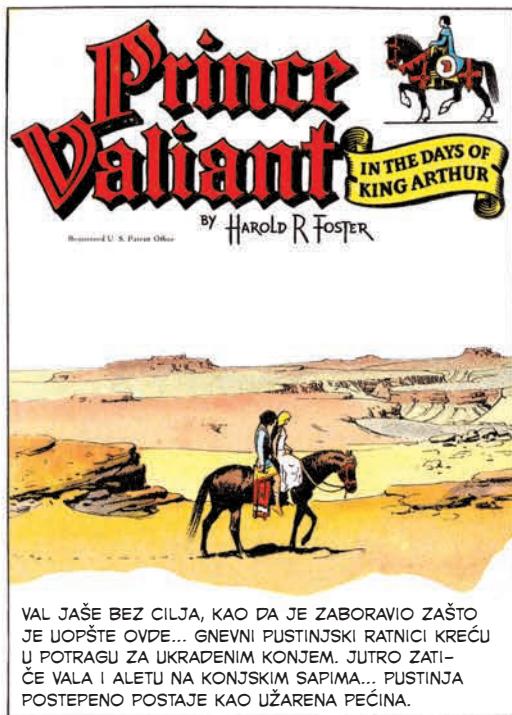
F. Krejg Rasel je stvorio ilustrovane verzije romana Majkla Murkoka, Radjarda Kiplinga, Nila Gejmana i Oskara Vajlda, kao i adaptacije brojnih opera, uključujući Čarobnu frulu i Prsten Nibelunga. Takođe je svojim izražajnim stilom obogatio stripske priče u kojima se, između ostalih, pojavljuju Doktor Strejndž, Sendmen i Betmen.

The Mediæval Castle

By HAL FOSTER

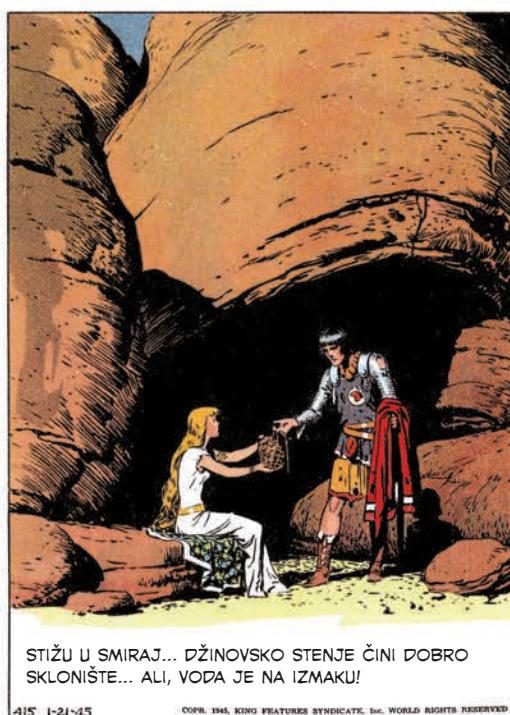
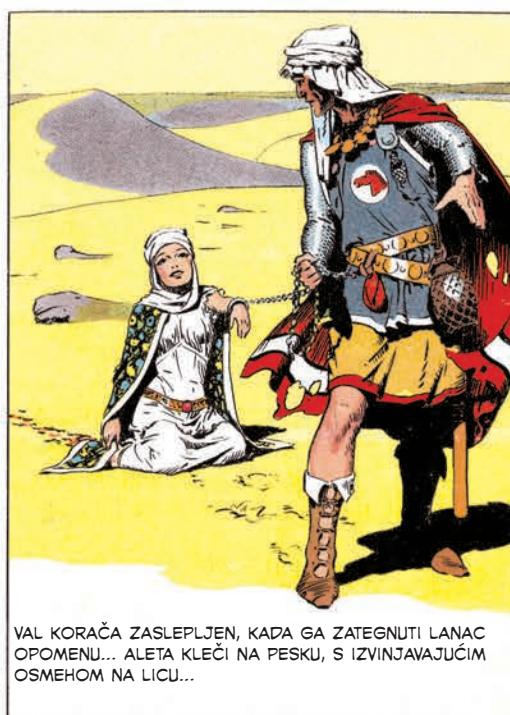
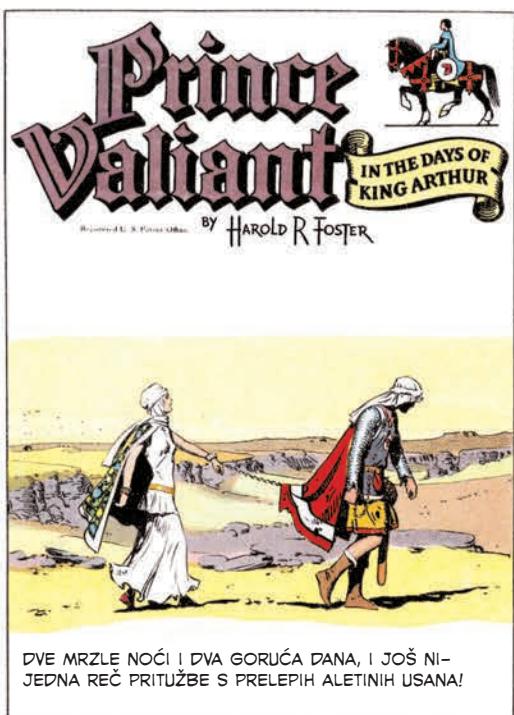

The Mediæval Castle

By HAL FOSTER

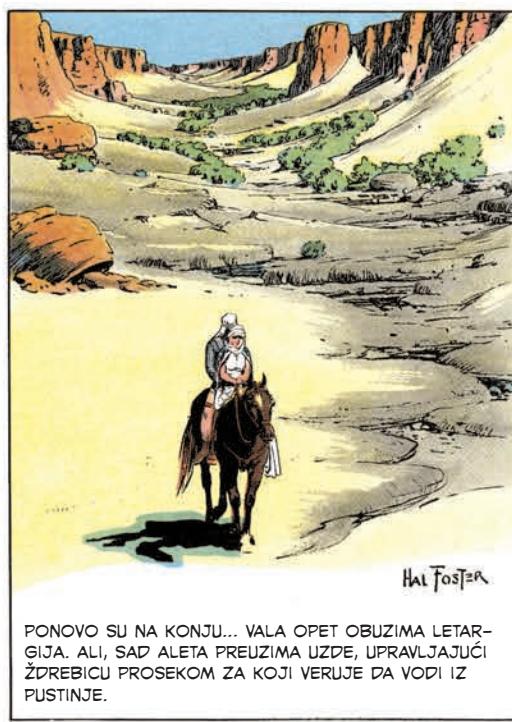
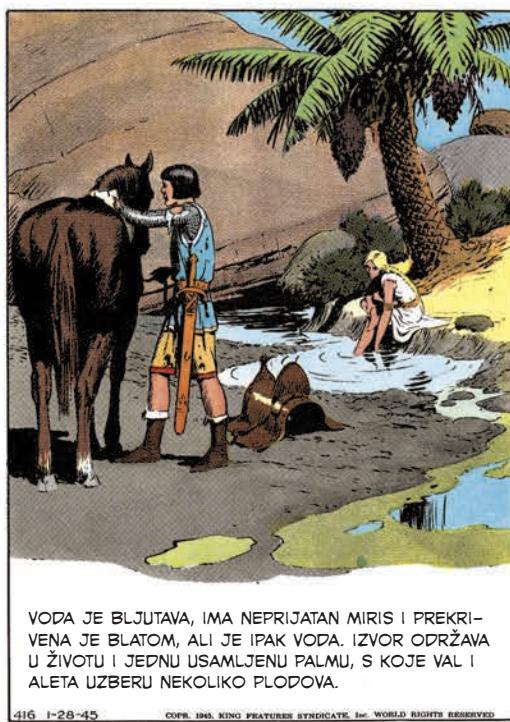
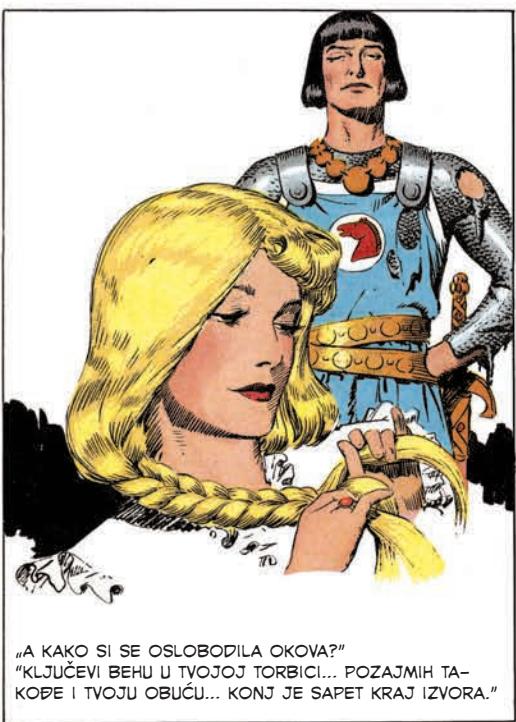
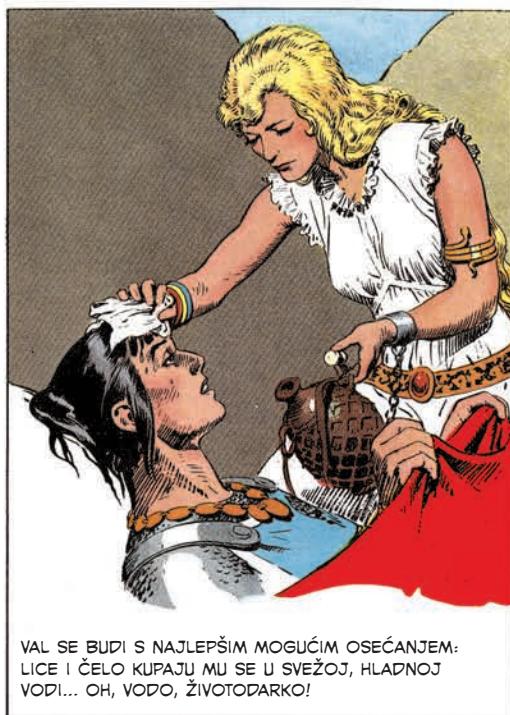
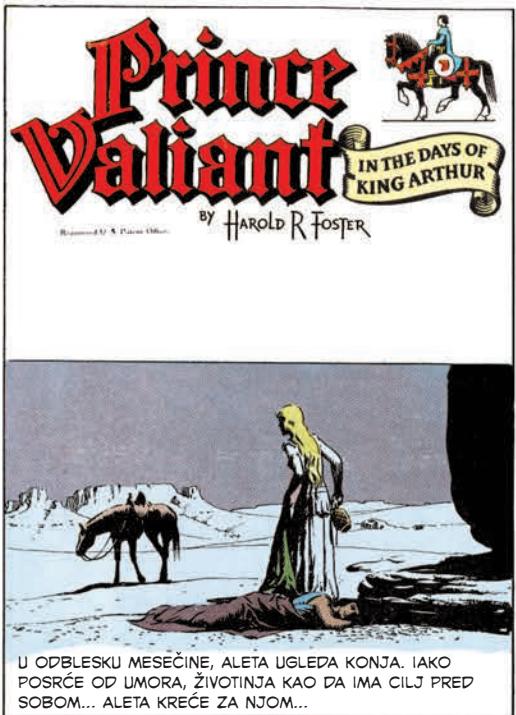

The Mediæval Castle

By HAL FOSTER

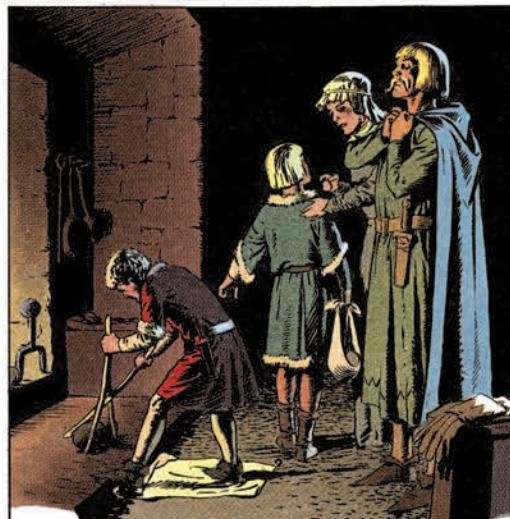

The Mediæval Castle

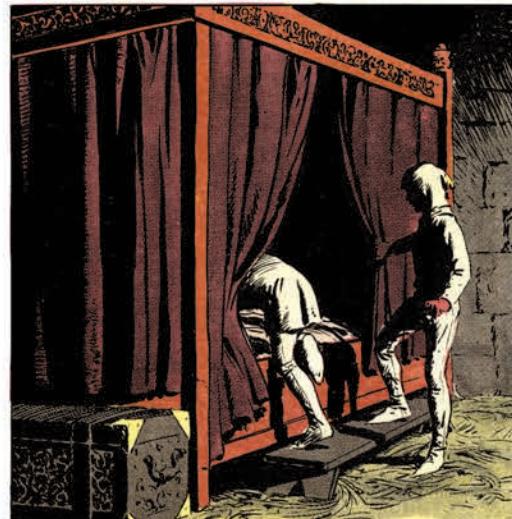
By HAL FOSTER

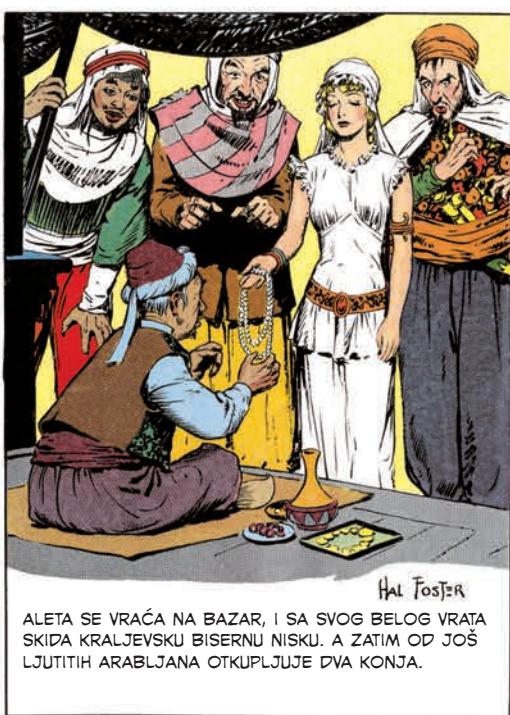
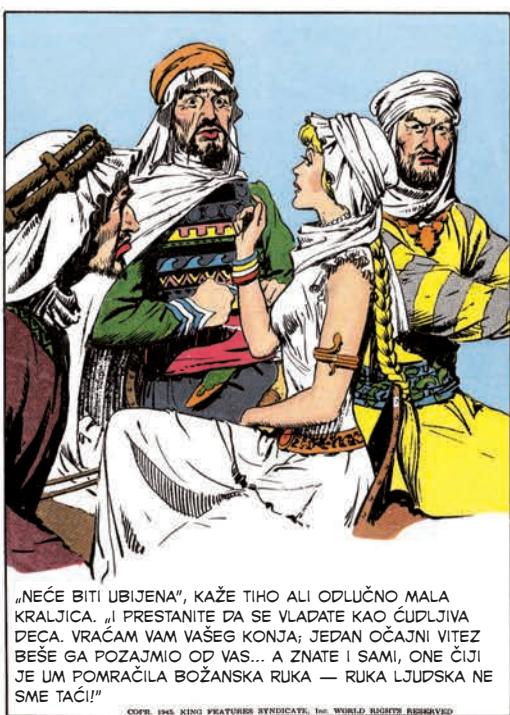
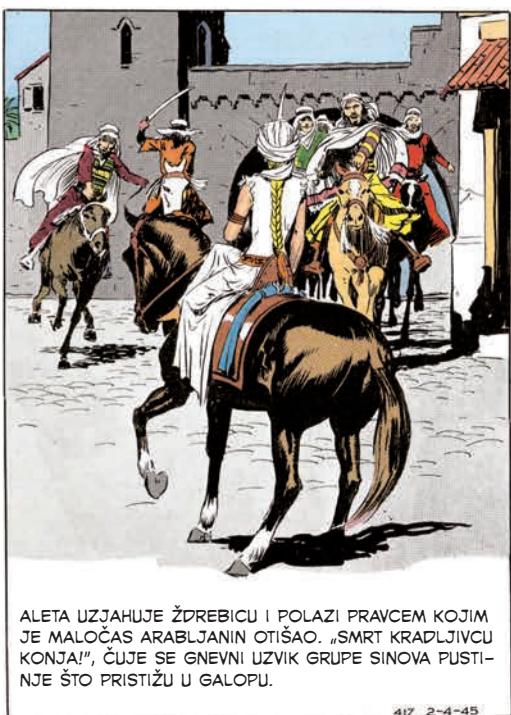
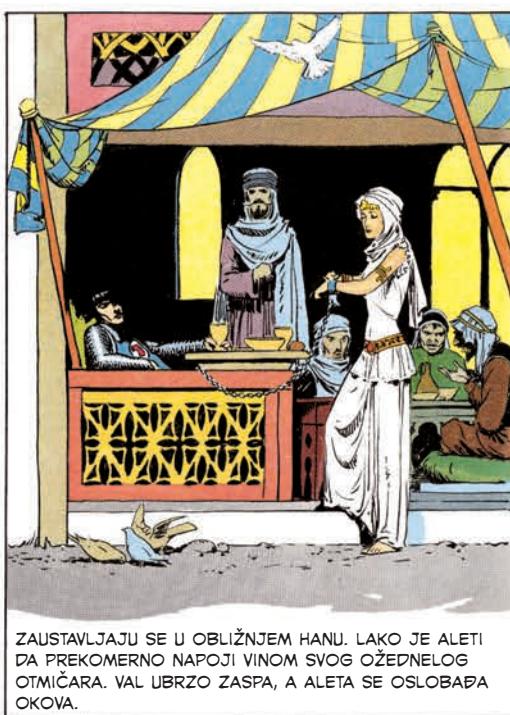
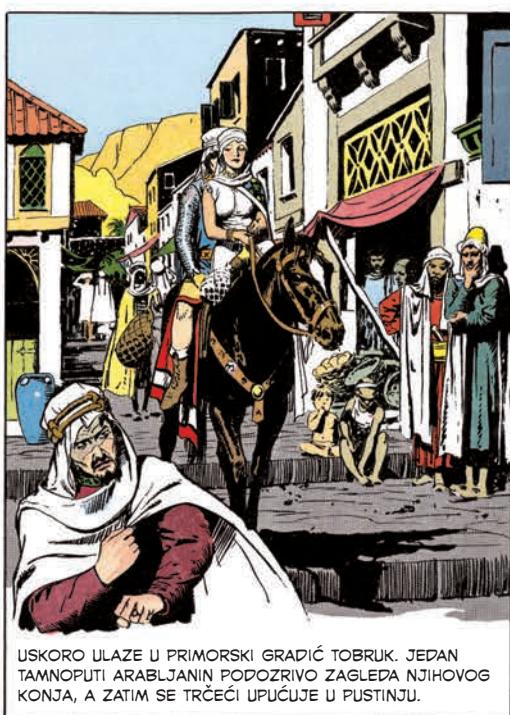
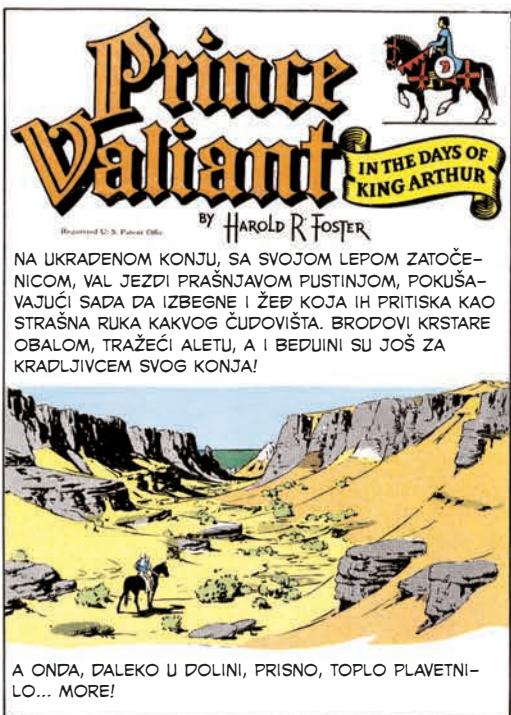
GOSPODAR ZAMKA JAŠE S GOSTIMA DO KRAJA SVOG
IMANJA. UMALO IZBJIHA SVAĐA KAD VOJVODA, VIDEVŠI
DUPLA VEŠALA, PRIMETI DA VITEZ SME IMATI SAMO
JEDNA.

PO OČEVOM POVRAĆU, ARN I GAJ ODLAZE NA PO-
ČINAK. PRE TOGA IZ OGNIŠTA UZIMAJU VRELO KAMENJE
KAKO BI ZAGREJALI POSTELJU...

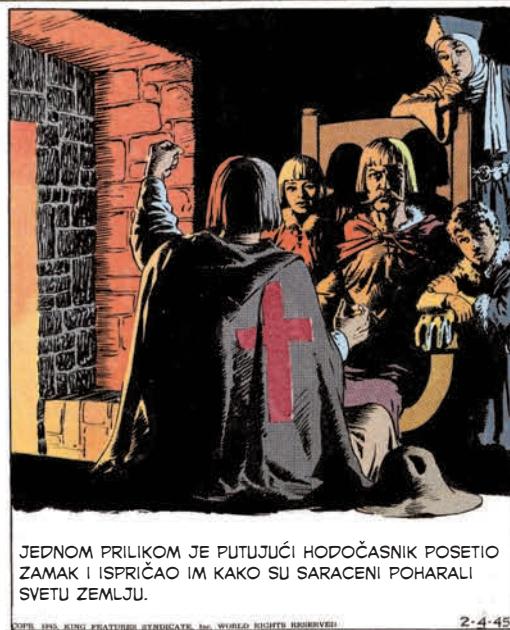
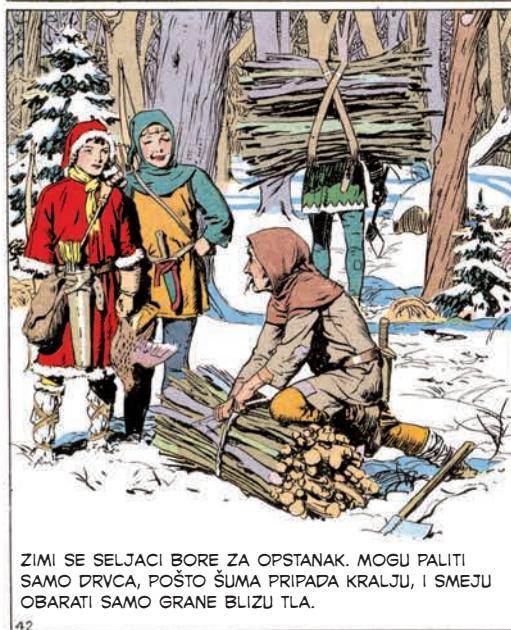

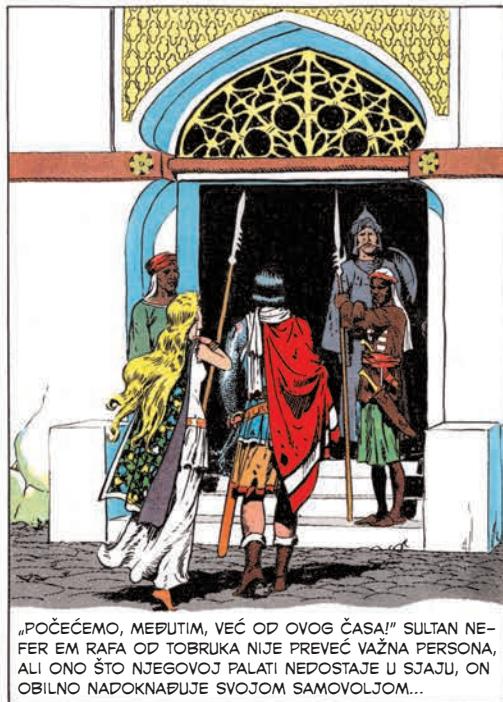
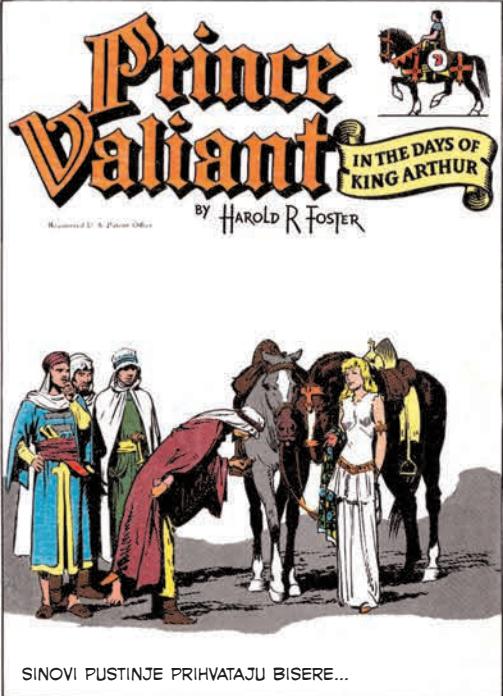
... JER ZAMAK JE SADA SASVIM HLADAN. TEK U POZNO
PROLEĆE MRAZ NAPUŠTA NJEGOVE ZIDOVE I PODOVE.

The Mediæval Castle

By HAL FOSTER

The Medieval Castle

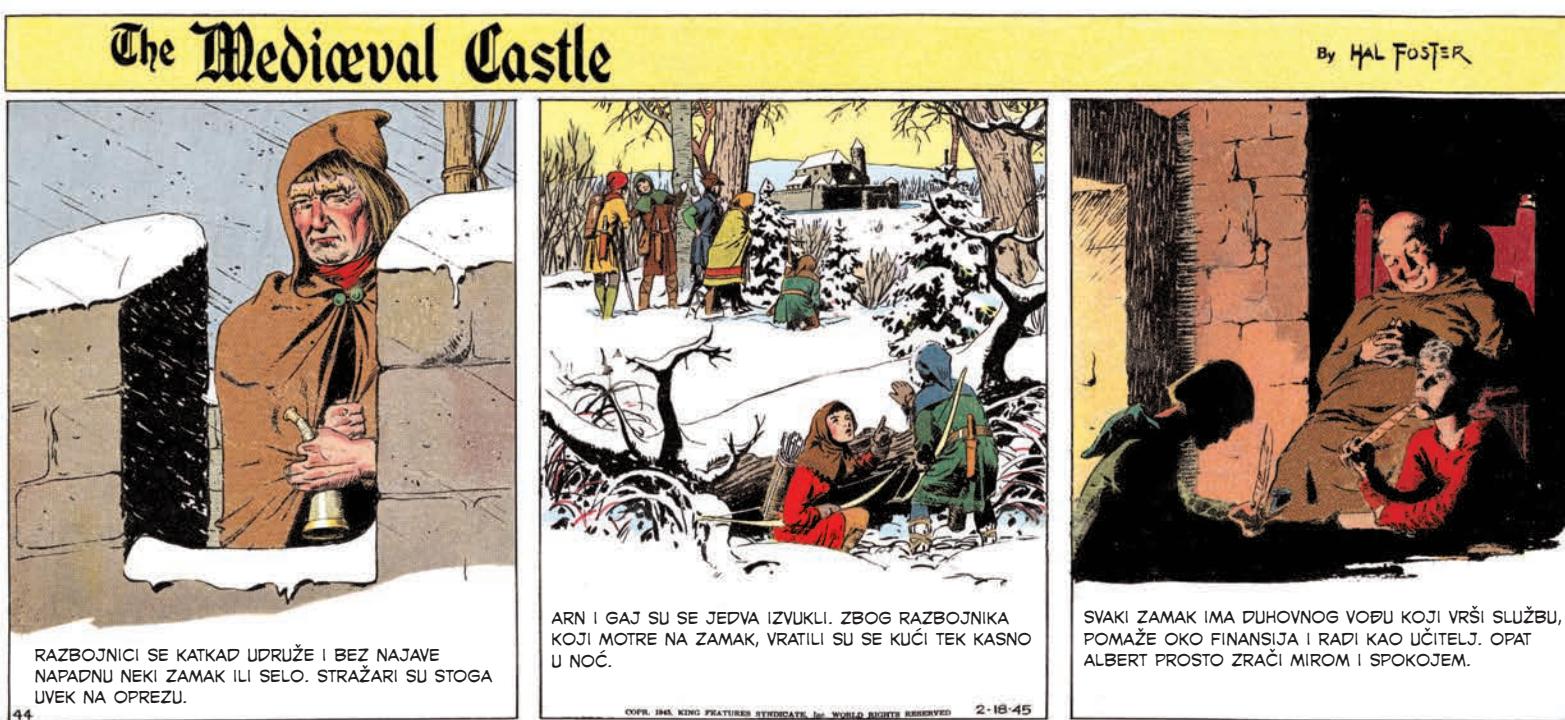
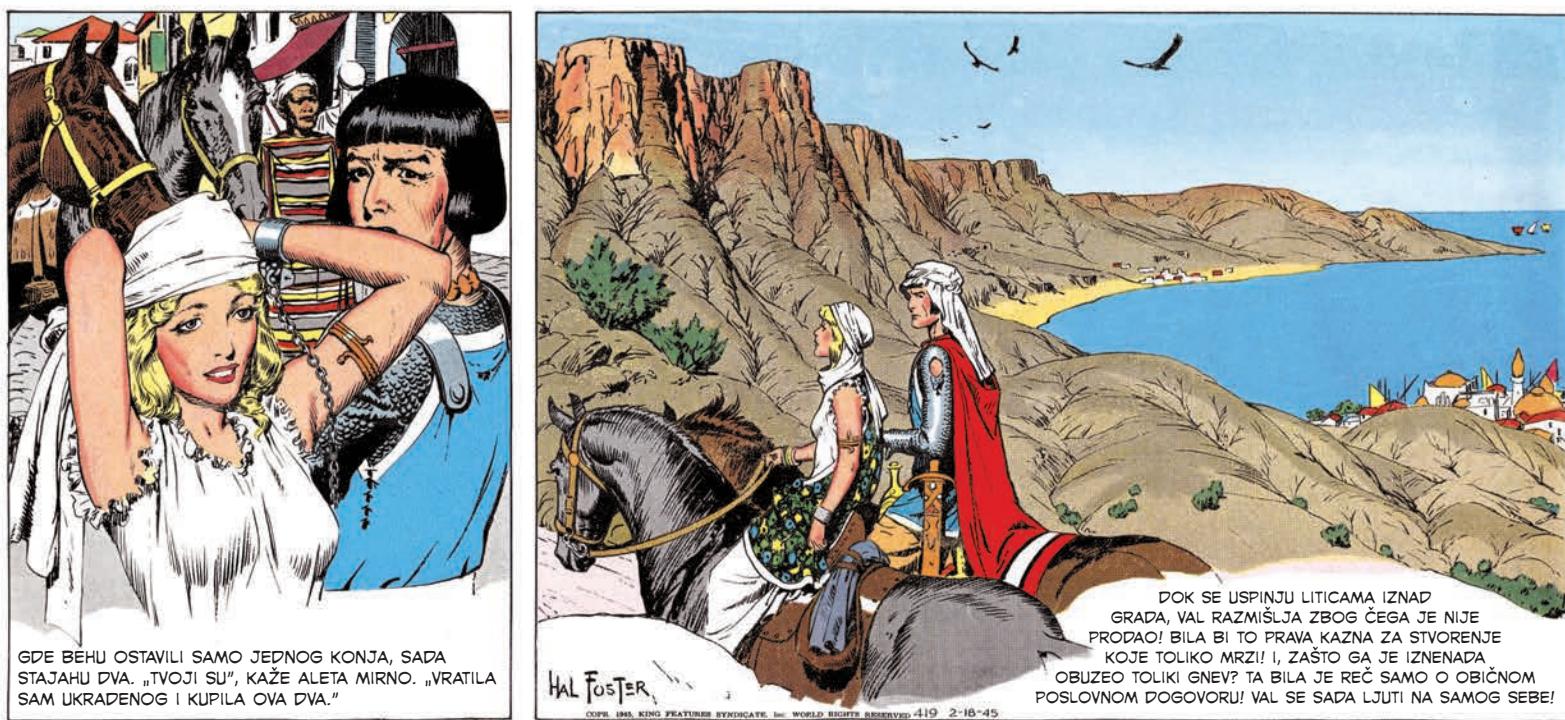
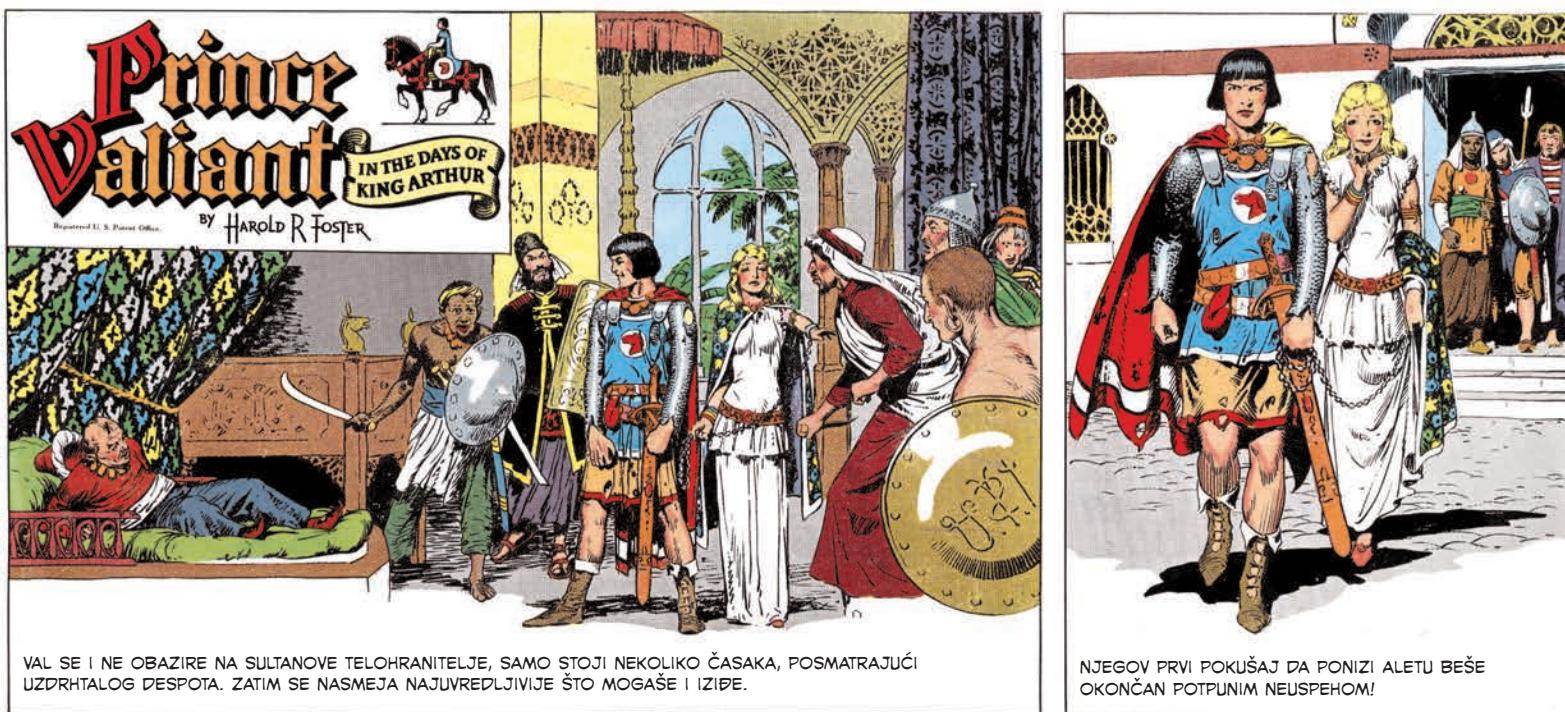
By HAL FOSTER

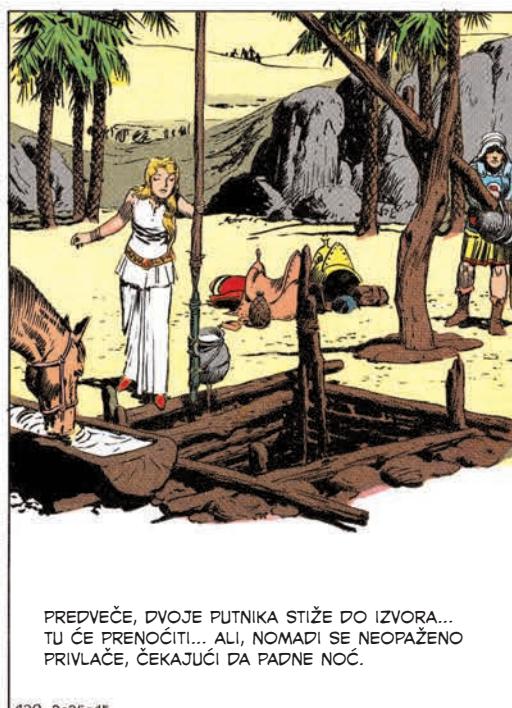
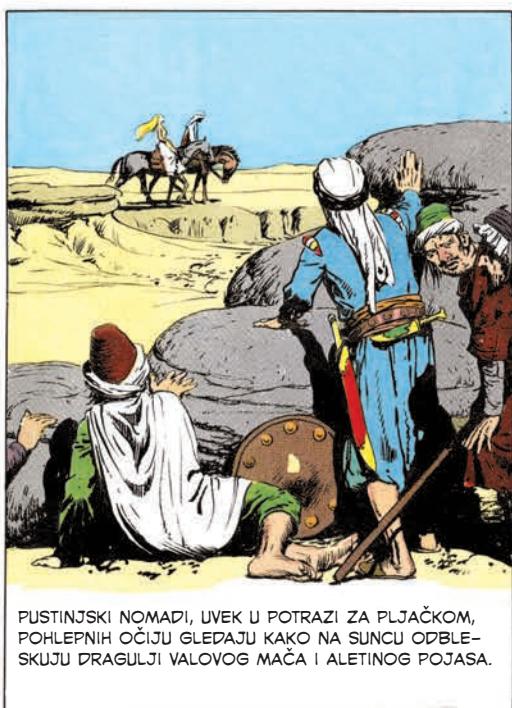
ZIMA JE U PUNOM JEKU. VETAR ZVIŽDI KROZ PROZORE I SNEG UPADA UNUTRA. TOPLO JE SAMO U KUHINJI, U USKOM POJASU UZ VELIKO OGNJIŠTE. ZAMAK JE MRAČAN, JER SU KAPCI NAVUČENI NA PROZORE, POŠTO NEMA STAKALA.

43

DUBOKO U VELIKOJ ŠUMI, RAZBOJNICI SE VESELE. NJIMA JE BOLJE NEGO KMETOVIMA I SELJACIMA; ONI UBIJAJU KRALJEVE JELENE I SEKU STABLA PO VOLJI. TO ŠTO ĆE GOTOVО SIGURNO ZAVRŠITI NA VEŠALIMA UOŠTE IH NE BRINE.

2-11-45

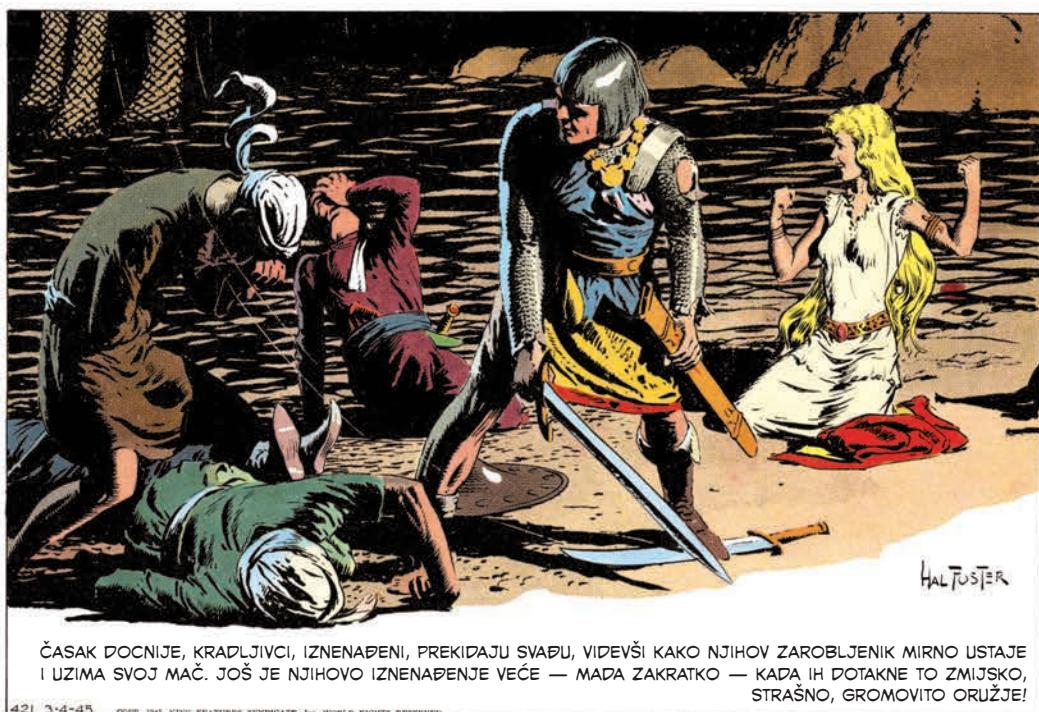
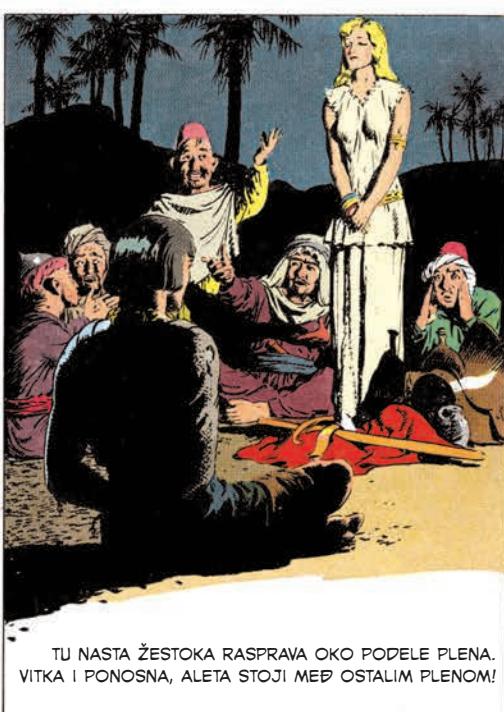
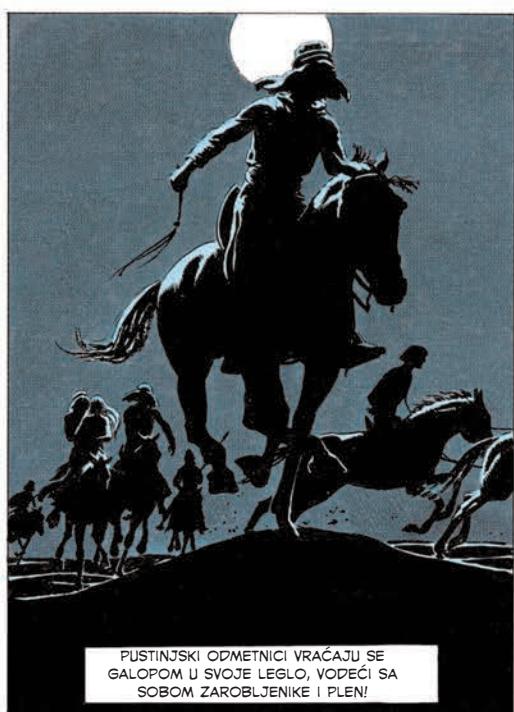
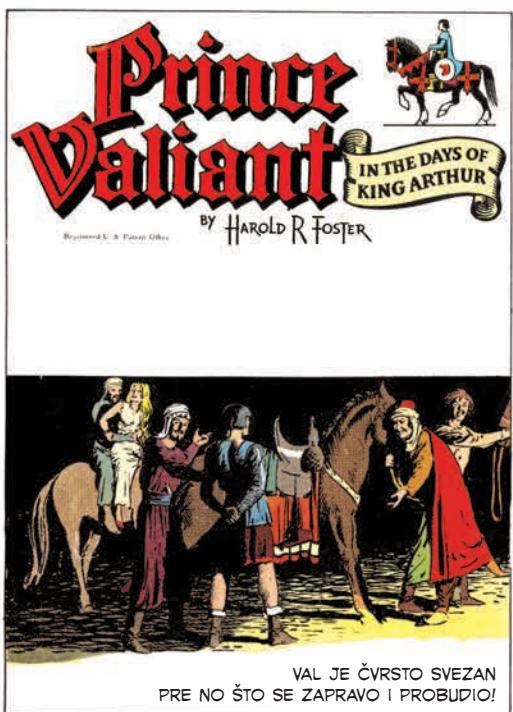

The Mediæval Castle

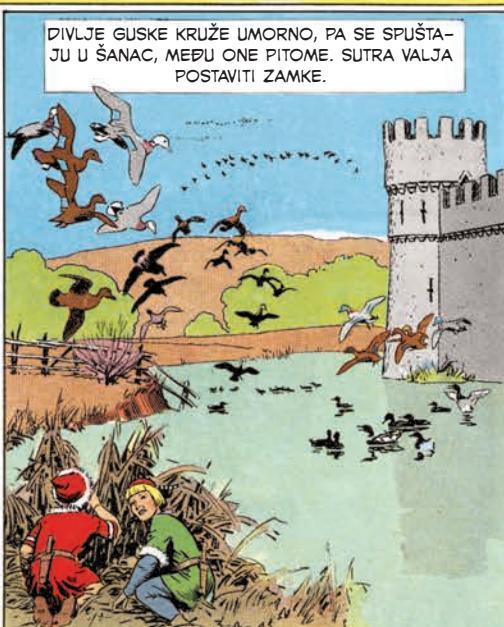
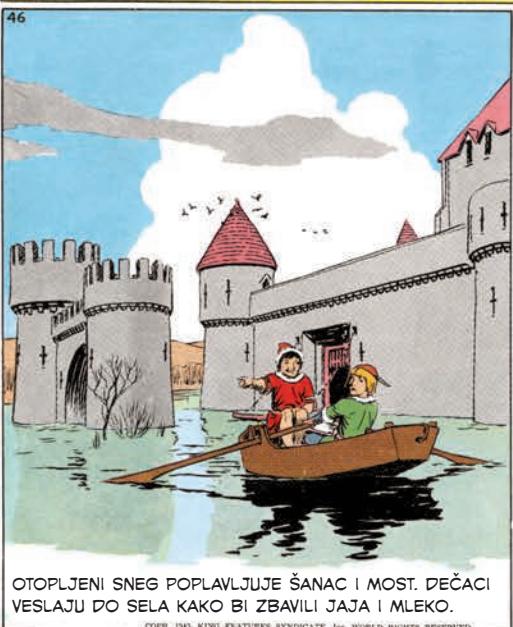
By HAL FOSTER

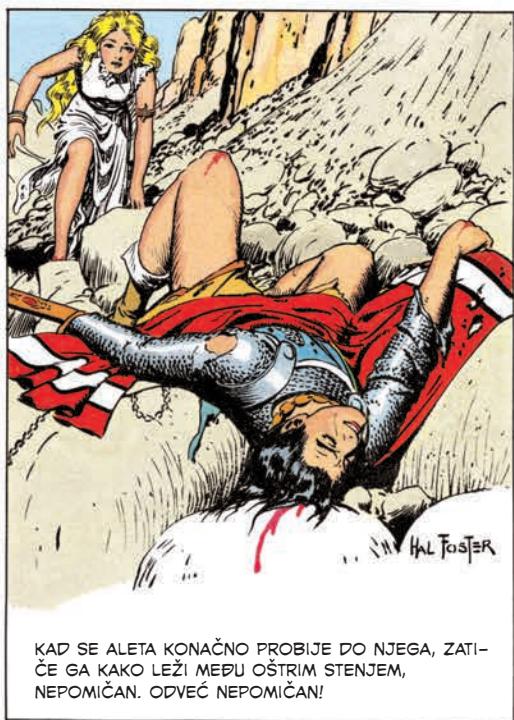
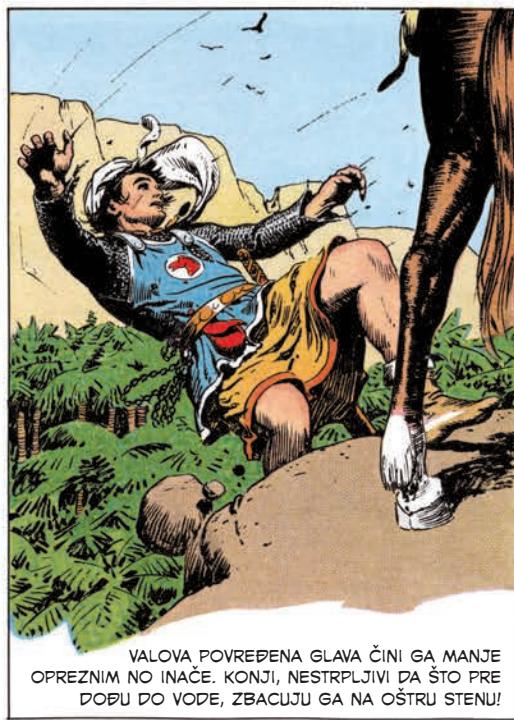
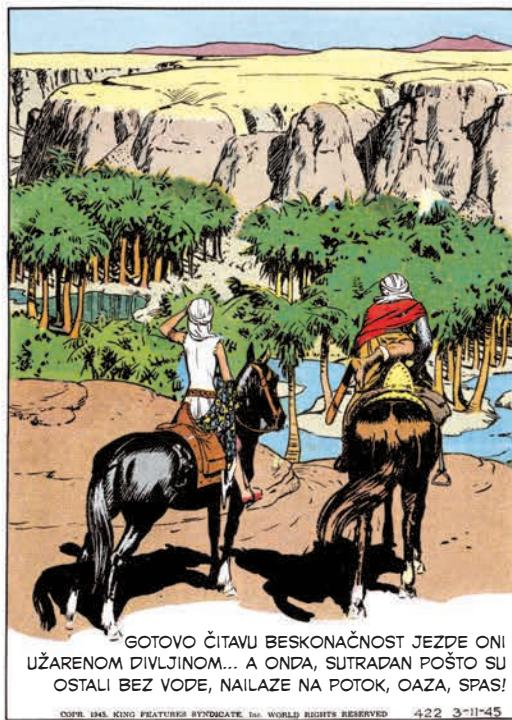
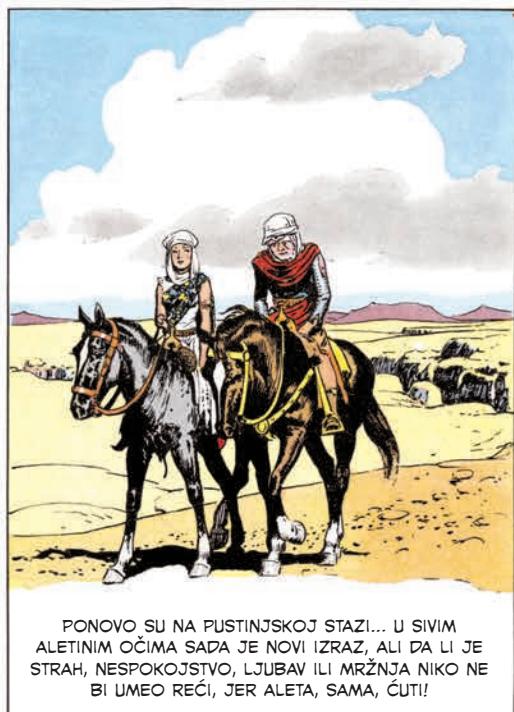
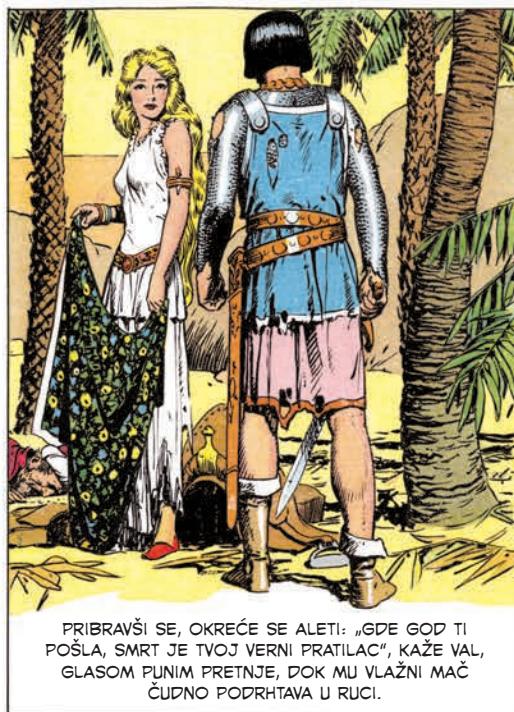
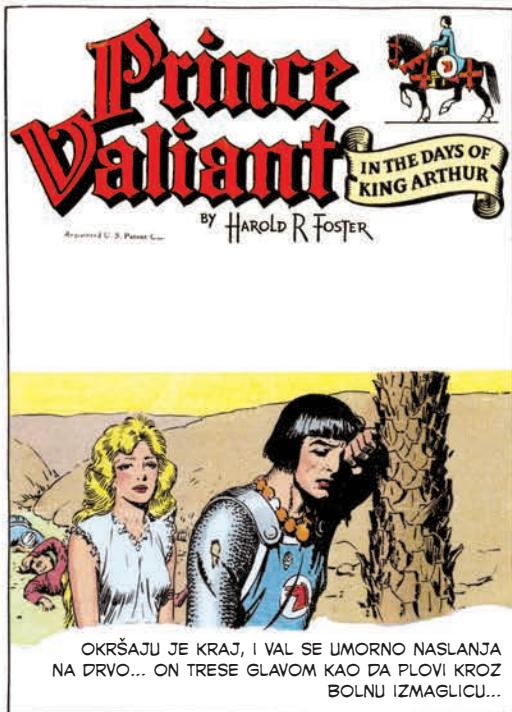

The Mediæval Castle

By HAL FOSTER

The Medieval Castle

By HAL FOSTER

